

הפתק והתרגש. וכך היה כתוב: "למי שאיכפת, אנחנו לא חיות! אנחנו בשר ודם בדיוק כמוכם ופה אנחנו מרגישים כמו חיות ממש. תתאנוש. המצב פה נורא, ביתהמעצר מלא עד גרותיו, בתיהשימוש מסריחים ועכברושים וברחשים בכל מקום. כבר שבוע ימים אין מים חמים וכמה אנשים חלו. לשוטר לא איכפת, הוא אומר: זה מה שיש! עם קצת רגש ולב אפשר לתקן רברים. זה יעיק עליך מאוד, כי כל כנאדם יכול להגיע למקום הזה." ברור כי הכפלת מיספר עצירים עד תום ההליכים במשך שנה אחת הוא גידול בלתי־צפוי, שבתיהמעצר אינם יכולים לעמוד בו. מנהליהם מתלוננים בפני עורכי־הדין ופרקליטים על המצב הנורא השורר אצלם. ראש לישכת העורכי־הדין, הפרופסור דוד ליבאי, שהיה הראשון שערך מחקרים על המעצר וגם כתב את הספר היסודי בנושא, טוען כי לא רחוק היום שבו יפנו לבג"ץ בשמם של עצירים היושבים בתנאים לא תנאים כאלה. הכריזתה שביקרו בבתיהמעצר

תשלם על כך, הזהיר היועץ־המישפטי. יתכן כי המישטרה אשמה בריבויים של העצירים ליימים. יתכן שהיא עוצרת כלי חשבון וחוקרת באיטיות כפי שהורגם במיכתב שקיבל היועץ־המישפטי מאחד מפרקליטי המחוזות. הפרקליט סיפר על קטין שנעצר וישב בתא מצחין ששה ימים. בגלל חשד בגניבת טלוויזיה. לנער היה הסבר פשוט לכל העניין, וכאשר נחקר לבסוף, שוחרר מייד. אולם ששה ימים ישב במעצר, מכיוון שלמישטרה לא היה באותו זמן חוקר־נוער. אינני רואה לכך כל הצדקה, אמר היועץ־המישפטי. אולם אם החליט היועץ המישפטי להיות אמיץ ולדאוג לשינוי המצב, כראי היה שיתחיל בביתו. מי האחראי לכך שמיספר המעצרים עד תום ההליכים הוכפל במשך שנה אחת? זה איננו תחום הנמצא בשליטתה של המישטרה. פרקליטי המחוז המודרכים עליידי פרקליט המדינה והיועץ המישפטי הם הקובעים את המדיניות

מכניל המישטרה איבצן מעודד מעצרים, מכיוון שאם ישוחררו החשודים יחזרו לפשוע ברחובות

חשודים נעצרים לפעמים בלהט החקירה, ולכן מעצר איננו עניין ערטיילאי הקורה רק לפושעים מועדים ואיננו יכול לקרות לאחרים. חברה המזולזלת ב־50 אלף איש לשנה הנזרקים לבתי־מעצר שאינם ראויים למישכן אדם — מסכנת את עצמה.

צדק אותו עציר אלמוני שכתב ליועץ־המישפטי, כל אחד יכול להגיע לכאן. הסטאטיסטיקה שערך היועץ־המישפטי עצמו מצביעה על כך שאחר מתוך 50 נעצר אחת לשנה, זה יכול להיות כל אחד מאיתנו. בשל עבירות של מיסוי או בשל תאונת־דרכים. גם בני מישפחה של

הליכי המישפט וישפיע על עדים או יסכן את שלום הציבור, היום הפכה חומרת העבירה של הנאשם לעילה העיקרית למעצר. חומרת העבירה כשלעצמה אין בה בעצם ולא כלום, אך היא יכולה להעיד על כך כי מחמת העונש החמור הצפוי לנאשם גובר החשש כי הוא ימלט ולא יופיע למישפטו. הראשון שנעצר בשל כך במדינה היה יהושע בני־ציון. התביעה ביקשה את מעצרו עד תום־ההליכים בגלל גובה סכום הגניבה, והחשש כי הוא ינצל קשרים וימלט מהארץ.

מאז הגיעו הדרכים עד כרי אבסורד. יש מיקרים רבים שבהם נאשמים — שניים או יותר — אחד מהם מודה באשמה, מורשע ומשוחרר עד מתן גזר־הדין, בעוד שחבריו הנאשמים באותה עבירה ואינם מודים באשמה, נעצרים עד תום־ההליכים.

היועץ המישפטי עצמו הביא דוגמה אבסורדית, שבה ביקשה הפרקליטות מעצר עד תום ההליכים. היה זה מיקרה של אדם בירושלים שהתאהב בשכנתו. הוא שלח לה מיכתב ובו כתב "רק התאחדות בינך וביני תביא לפניית השמש והירח". בכתב־האישום תורגמו המילים הללו לרמזים מגונים" ובית־המישפט התבקש לעצור את כותב המיכתב. אולם במקרה זה סירב בית־המישפט לעשות כן.

היועץ המישפטי פנה לעורכי־הדין בכינוס וביקש מהם לעזור לו. הוא ביקש מהם להתיר על המצב ולעודד את הציבור. הוא עצמו הבטיח כי ידאג לשינוי החוק הקיים בעניין מעצרים. זמיר סיפר כי מזה שנה עובדים במשרדו על הכנת הצעת חוק חדש, שיגביל את אפשרויות המעצר ויגדיר את עילותיו.

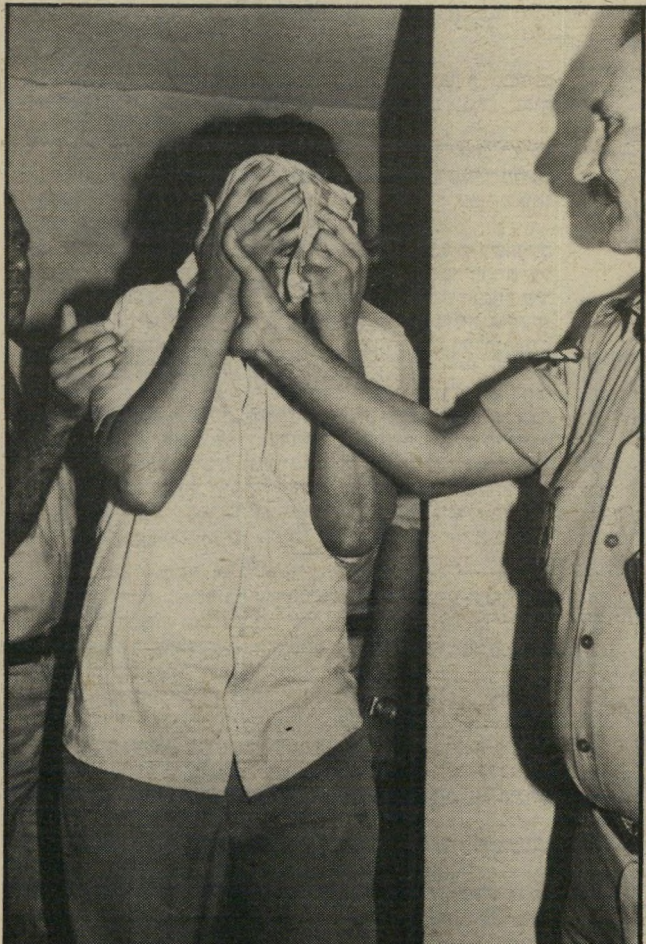
אולם היה אדם אחד שלא הוועק עליידי היועץ־המישפטי לעזרה, אולי האדם היכול לתפור חלק גדול מהבעייה בעצמו. לו היה זמיר פונה ליועץ־המישפטי לממשלה ולפרקליט המדינה ומבקש מהם להנחות את פרקליטי־המחוזות מתי לא לבקש מעצר עד תום ההליכים, היה עושה בכך צעד גדול קדימה ומבהיר את המצב.

עציר סול גרינוולד שנה ורבע מעצר

בבאר־שבע וירושלים הודעו מעמרה עיניהם ודרשו לסגור מייד את המקומות הללו. זמיר עצמו סיפר כי בבית המעצר בירושלים נעשים לאחרונה שיפוצים, ולכן מלאה החצר קורות ומלט, ולעצירים אין מקום אפילו לטיול היומי היחיד שלהם.

תנאי המעצר באברכיבי נודעו כבר לשימשה בשנה האחרונה. עצירים רבים מעדיפים לא לבוא למישפטם ולהישאר ברמלה או אשקלון, כדי שלא יצטרכו לסבול את התנאים הנוראים באברכיבי. לפני שבועיים היה מרד עצירים באברכיבי, שבוודאי לא יהיה האחרון. לדעתו של היועץ־המישפטי, הסיבה העיקרית למצבם של העצירים היא ארישות. העצירים הם מיעוט חסר משאבים ככלכליים, חסר השפעה פוליטית ואין לו קול ורובר. על כן מתעלמת מהם החברה. אבל חברה המזולזלת בכבודו של אדם הנמצא בבית־סוהר, יש לחשוש כי תלול בכבודו של אדם גם במקום אחר, והיא

עציר מובל למישפט מרד בבית־המעצר